

hoorde ik hem aan, al prees ik ook in mijn hart den inhoud van de gemiddelde Hollandsche preek. Dr Campbell Morgan ging niet gelijk in vele Amerikaanse kerken gebruikelijk is, bij den uitgang van de kerk staan, om ieder in de gelegenheid te stellen, hem de hand te drukken en een paar woorden met hem te wisselen. Wel kwam hij van het podium. Dat is althans een minder koude geschiedenis. Want dat staan aan de deur onmiddellijk na de preek lijkt mij niet bevorderlijk voor de pastorale gezondheid. Velen traden op hem toe. Voor ieder had hij een genoeglijk woordje. Blijkens het bulletin stonden er een vijftal spreekbeurten op andere plaatsen in die week op zijn program. Voor zijn leeftijd een heele prestatie. Het spreekt vanzelf, dat hij van een groot deel van het gemeentelijk werk is vrijgesteld. Want dat gaat zoo week in week uit. Maar dat hebben Amerikaanse kerkeraden gaarne voor een dominee van naam over. Welk traktement Dr Campbell Morgan geniet, weet ik niet. Maar er zijn predikanten, die vormaard zijn om hun welsprekendheid en die een inkomen hebben, waarnaar de hoogstegeplaatsten in ons land kunnen waterland. Bovendien een vakantie, die hen in staat stelt om verre buitenlandsche reizen te ondernemen.

's Avonds kwam Billy Sunday aan de beurt. Hij zou spreken in de Baptist Temple. Predikanten of kerkeraden staan gaarne hun gebouw aan hem af. Zij henniten dat om reklame voor hun kerk te maken. Zoo werd mij een kaart in de hand gestopt, waarop te lezen stond:

De groote evangelisatie-zangdiensten van deze meetings zullen worden voortgezet door de
BAPTIST TEMPLE

iederden Zondagavond om 7.45 onder leiding van Dr J. Marvin Hanna en het tempelkoor.
Opwekkende evangeliepreken door den predikant

Dr M. JOSEPH TWOMEY,

die zijn ambt aanvaardt op 6 April.

Breng uw Billy Sunday-Rodeheaver gezangboek mee. Ga iederden Zondag naar een kerk.

Om half acht zou de dienst beginnen. Maar als gij een goede plaats wilt hebben, moet ge zorgen, er om zes uur te zijn. Dat lange wachten moet verschrikkelijk zijn, denkt ge. Maar dan rekent ge niet met den praktischen Amerikaanschen geest. Om zes uur was het een geweldig geroezemoes. Ik kreeg een plaats vooraan. Er was net nog één ledige stoel. In mijn nabijheid zat jong goed verdiept in een novel (roman). Ouderen waren gewikkeld in drukke konversatie. Maar lang hield dat niet aan. Het koor werd voltallig. Daar verscheen een soort opperzangmeester. Nu eens liet hij de geheele vergadering, dan weder het koor liederen zingen. Een maatstok had hij niet nodig. Hij dirigeerde met de hand. Ondertusschen vond hij gelegenheid, gesprekken met den een of ander te houden. Hij haalde een koperen instrument voor den dag en begon daarop met ware virtuositeit te spelen. Daarna riep hij een dame voor het front, die, als ik het goed verstaan heb, zijn zuster was en stelde haar met een paar humoristische woorden aan het publiek voor. Zij bleek een soliste te zijn en zong niet onverdienstelijk. Weer noodigde de opperzangmeester koor en vergadering uit om liederen te zingen. Dat alles wisselde hij af met korte speeches, waarvoor hij met een lachsucces werd beloond. Eindelijk kwam Billy Sunday met gevolg binnen. Wie onder hen nu Billy Sunday is, kunt gij niet raden, ook niet al hebt gij vroeger weleens een portret van hem gezien. Gij kijkt er stellig een verkeerden op aan. Maar de opperzangmeester geeft de leiding nog niet uit handen. Deze deelt mede, dat dit op één na de laatste vergadering is, waarin Billy te Philadelphia dit jaar optreedt. Hij gewaagt van de gezegende campagne, waardoor vele zielen zijn gewonnen. Onder luid applaus spreekt hij den wensch uit, dat Billy elk jaar Philadelphia zal bezoeken. Op echt Amerikaanse manier beveelt hij de kollekte aan. Dat vormt in zulke meetings niet een onderdeel, maar een hoofbestanddeel van den dienst. „Steekt”, zoo riep hij op zekere oogenblik uit, „eens wat dollarbijjetten in de hoogte, die mag ik zoo graag zien.” Ik keek rond. Geen dollarbijjet was te bekennen. Hij had het gehoor niet onder suggestie. En met daling van stem ging hij verder: „doet ze dan in de kollekte”.

Men vergunne mij hier af te breken en een volgende week voort te gaan.

HEPP.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN

De zorg voor de Geref. Kerken in Zuid-Amerika.

Zondagavond, 20 Juli, was een avond van meer dan gewone beteekenis voor het werk van Gods koninkrijk ten bate van de Gereformeerde Hollanders in Zuid-Amerika. Zooals de lezers weten, zijn daar omtrent 40 jaren geleden een aantal onzer

geloofsgenooten heen gegaan, om de schoone beloften van de zijde der regering van Argentinië. Toen ze daar echter aankwamen was er revolutie uitgebroken. De godane beloften werden niet vervuld. Het gevolg was groote lichamelijke en geestelijke ellende voor velen onzer stamgenooten. Dr J. van Lonkhuyzen, door de Gereformeerde kerken van Nederland afgevaardigd, trachtte orde te brengen in den verwarden toestand, en het gelukte hem veelszins dit te doen. Tot op heden zijn wij erkentelijk voor zijne diensten in deze.

Later werden er onderwijzers gezonden, die tot predikant werden geordend, zooals Ds S. Rijper, en wel de meest bekende, Ds A. C. Sonneveld, die sedert vele jaren de zware lasten van het werk onder de Hollanders in Argentinië heeft gedragen, en niet alleen van de Nederlandsche christenen, maar ook van onze broeders uit Zuid-Afrika, Boeren, in Patagonië, een arbeid, die hem meer last dan lust, en meer ondank dan dank heeft gebracht, helaas! van de zijde van sommige Afrikaanders. Inmiddels steunde de Christian Reformed Church in Noord-Amerika deze zaak op finantiële wijze, omtrent 1200 dollar per jaar daarvoor opzende.

Toen schrijver dezès in 1927 in Nederland was, werd een afspraak gemaakt met de deputaten a d hoc van de Classis Rotterdam, van dezen aard: Indien de Nederlandsche kerken Ds Sonneveld bleven steunen, zouden de Amerikaanse kerken er voor zorgen, dat er een van hare jonge dienaren des Woords voor hare rekening werd geplaatst te Tres Arroyos en de daaraan verbondene gemeente van San Cayetano. De Synode van 1928 keurde dit goed, en op de Synode van 1930 werd de candidaat Brandt Bruxvoort niet alleen beroepen, maar ook gekammeerd, om aan de kerken in Zuid-Amerika te worden geleend. De Synode droeg aan hare deputaten voor Zuid-Amerika op, om regeling te maken tot zijn ordening, en deze greep plaats op den bovengenoemden datum in de Sherman St. Kerk te Grand Rapids, Michigan, onder leiding van den predikant dier kerk, Dr M. van Dyke. Ds Bruxvoort is sedert jaren lid dezer kerk.

De Zendingdirecteur der Christelijke Gereformeerde Kerk hield bij die gelegenheid een rede over Jesaja 43:6: „Ik zal zeggen tot het zuiden: Houd niet terug”, een tekst, waaromtrent de kanteekeningen verklaren: „Ik zal mij eene gemeente verzamelen uit alle gewesten des aardbodems, niet alleen naar het vleesch uit de Babylonische gevangenschap, maar ook naar den geest en uit de helse gevangenschap”. Dit toepassende op Zuid-Amerika, behandelde de Zendingdirecteur vier punten. Hij vond in den tekst, dat wij in onzen God een sprekend God hebben, en niet een zwijgend God, gelijk het Modernisme leert; dat wij in onzen God een bevelgevenden God hebben, die aan het zuiden beveelt: „houd niet terug”; dat God Zijn uiverkoren volk verborgen heeft in allerlei landstroken, óók in Zuid-Amerika, opdat de inwoners ervan, elk op eigene wijze, God zouden groot maken. Ten slotte noemde de spreker, dat er in dezen tekst de belofte was van Gods uiteindelijke triomf. Ook al was er in Zuid-Amerika veel, dat zou trachten terug te houden (en daarvan werden voorbeelden geleverd). God zal triomfeeren; Zijn bevel zal worden uitgevoerd; Zijn Woord tot het zuiden: „houd niet terug”.

Dit werd ten slotte toegepast als een woord van bemoediging voor de zendende kerken, zoowel als voor den uit te zenden broeder. Op deze korte toespraak volgde het voorlezen van het formulier van de Bevestiging van dienaren des Woords, door Ds J. Wyngaarden, die jaren lang de ziel geweest is van de deputaten, die vanwege de Chr. Geref. Kerk in Noord-Amerika de zaken der broeders in Zuid-Amerika behartigen. Deze uitzending mag wel genoemd worden een kroon op den arbeid van Ds Wyngaarden.

Aan de handoplegging werd deelgenomen, niet alleen door de deputaten voor Zuid-Amerika: Ds Wyngaarden, de professoren M. J. Wyngaarden en W. Heyns en den Zendingdirecteur, maar ook door Ds A. Keizer, Dr van Dyke en door Ds H. Fryling, onzen veteraan-zendingeling onder de Indianen van het zuidwesten der Vereen. Staten. Diens dochter is Mrs Bruxvoort, zelf op zendingsterrein geboren, en wel te Fort Defiance, Arizona.

Prof. Wyngaarden las nu het laatste gedeelte van het formulier voor, waarna het „platform” bestegen werd door den jongen dienaar des Woords, die een korte rede hield over II Cor. 4:5: „Want wij prediken niet onszelven, maar Christus Jezus den Heere; en onszelven, dat wij uwe dienaren zijn om Jezus wil”. Ds Bruxvoort zal dezen zomer spreken op verschillende zendingfeesten, en het plan is, dat hij met zijne gade 21 September New-York verlaat om zich te begeven naar Buenos Aires. Het zal zeker tot groote blijdschap wezen van Ds Sonneveld en de zijnen, om dezen nieuwen dienaar des Woords en zijne gade te begroeten in het verre Zuiden. De Heere stelde hen daar tot een rijken zegen. Voor twee jaren is Ds Bruxvoort geleend aan de kerken in Zuid-Amerika, in de hoop, dat tegen het einde van dezen termijn zal blijken, wat de toekomst verborgen heeft in haar school, betreffende de geestelijke verzorging van de zonen en dochteren van Gereformeerden huize in het verre Zuiden, in Argentinië en ten deele ook in Brasilië.

Ook zal deze afvaardiging zeker strekken tot blijdschap van de broeders in Nederland. De deputaten van de Classis Rotterdam, belast met de zaken der Classis Buenos Aires zijn Ds J. Schoonhoven, pres., Ds R. Zijlstra, scriba en br. C. G. Meeder, penningmeester. Het was schrijver dezès een genot een paar malen met deze broeders te vergaderen.

Deze zaak in de belangstelling beide van ons volk in Nederland en in Noord-Amerika, zoowel als in Argentinië aanbevelend.

De uwe voor de Zending, ook in Zuid-Amerika:

HENRY BEETS.

P.S. Nog zij gezegd, dat een kabelgram ontvangen is, geteekend door Ds Sonneveld, uitsprekende de blijdschap van hem en de kerken in Zuid-Amerika, en de Synode dank betuigend voor het werk harer liefde, voor ons volk in het verre Zuiden. H. B.

Persstemmen.

De Bond van Calvinisten in Zuid-Afrika.

Den 2den en 3den Juli is de Bond van Calvinisten in Zuid-Afrika te Bloemfontein samengekomen.

Prof. Dr J. D. du Toit licht de lezers van „Die Kerkblad” in omtrent de bedoeling van die vergadering en spoort ieder Calvinist aan er zich bij aan te sluiten. Ziehier zijn artikel:

Laatste jaar was daar 'n konferensie; vanjaar 'n kongres. Tóe is daar gekonfereer; vanjaar is alles in orde gestel om te kan konstituëer.

Hoofwerkzaamheid was dié keer om die program en statute vas te lê, sodat op grond daarvan deur die hele land takke kan gestig word.

Nou is alles gereed. Sonder groot veranderinge is die gepubliseerde konsepte goedgekeur. Binnekort sal program en statute by die sekretaris verkrygbaar wees.

Nou sal ons moet wys of ons wil, of nie. Seker 'n kwarteeu al is ons besig om te soek en te tas. Ons wil iets doen vir die beginsel wat vir ons waarheid en waarde is bo alles, maar ons weet nie hoe nie. Die verstrooidheid en kragteloosheid van geesverwante het ons gehinder, maar tot positiewe aksie en samebinding kon dit nie kom nie. Ons het ons toe maar getroos met die gedagte dat die tyd nog nie daarvoor ryp was nie!

Laat ons wagwoord, ná al die jare van gesoek en gesukkel, nou wees: **S a m e b i n d i n g**.

Laat die leser verstaan dat daar geen sprake is van 'n aparte politieke party nie—dit het duidelik gebluy uit die openingstoespraak van die voorsitter en uit die diskussie wat gevolg het op die referaat van prof. Van Rooyen van Stellenbosch. Wat die toekoms ons sal bring, weet geen mens ook in hierdie opsig nie. Ons spreek en handel na die lig wat ons nou het.

Die gedragslyn van die oortuigde Calvinis is duidelik. Hy moet in sy party bly en daar 'n boderfwerende sout wees.

As daar dan gevra word: **Waarom organiseer die Calviniste nog? dan is die antwoord nie vër te soek nie.** As die Calviniste elkeen afsonderlik optree, dan neem hulle, selfs in ons eie party, van ons maar min notisie. Ons is maar eenlinge, en die wêreld vra na getalle, na die massa. Daarenteen, by ons gesamentlike optrede, moet na ons stem geluister word.

As ons intussen maar wil besef dat dit verkeerd is om te sê: „Ek onttrek my; die wêreld loop verkeerd.” Wie hom onttrek, doen ook iets. Hy help die boderf om vinniger voort te weker.

Daarteenoor is dit net so verkeerd om te sê: „Ek kan die stroom nie keer nie, ek dryf maar mee”. Om op so 'n manier sy magtelosheid te hely en te openbaar, is elke Calvinis onwaardig.

Die regte koers is nou aangewys: **Bind saam en werk saam.** Uit watter party of watter kerk ook al, laat die Calviniste vorentoe kom om in hierdie Bond as Calviniste saam te woon en te werk.

Wat die vrug sal wees van hierdie organisatieweide, kan ons nie voorsien nie. Maar ons moet nie dadelik groot resultate verwag nie.

Daar is nog geheime teewerking; daar is nog lelke verdagmakery; daar is ook nog werklike onkunde aangaande ons bedoelinge.

Langzaam moet die waarheid baanbreek, en besef word dat die buitelandse opwekkings-middelgies ons volk nie meer kan red nie.

Die volksonderwys sal seker eerste ons aandag opeis. Jeugkonferensies en skoolkonferensies sonder vaste grondslag sal magtelos blyk om ons jongmense in die teenswoordige verwarring tot stuf en steun te wees.

Ons verwag stellig dat die jaar 1930 vir die Calvinisme 'n periode van oplewing sal inlui. Mag ons dan, eindelijk en ten laaste, in die verwagting nie teleurgestel word nie!

Hoewel de Bond van Calvinisten allerlei bestrijding vindt — Prof. du Toit spreekt immers van geheime tegenwerking, leelijke verdagtmaking, werkelijke onkunde — gaat men daar moedig voort.

De Afrikaander en vooral de Afrikaansche Calvinist verstaat de kunst van „vasttrappen”.

Het verblijft ons, dat de organisatie daar tot stand is gekomen.

Wij wenschen onzen broeders er hartelijk geluk mee. Hetzelfde blad bevat een verslag van het kongres. Daaruit nemen we de toespraak van den voorzitter, Dr N. J. van der Merwe, over:

Dr N. J. van der Merwe, L.V., het die kongres met die volgende toespraak geopen:

„Ek heet u welkom tot die eerste kongres van die Christelike Nasionale Bond van Calviniste. Die kongres wat verlede jaar gehou is, het besluit tot die stigting van die Bond en het die grondslag bepaal waardeur die doel en strewa van die vereniging be-

tot blijd-
opputaten
zaken der
en, pres.,
penning-
en) een
eren.
ons volk
el als in

Amerika-
BEETS.

ntvangen
kende de
Amerika,
erk harer
H. B.

id-Afrika.

insten in
Die Kerk-
dering en
e sluiten.

anjaar 'n
is alles in

rogram en
dour die

deringe is
nekort sal
baar wees.
nie. Seker
e tas. Ons
waarheid
be nie. Die
twante het
mehinding
etroos met
p was nie!
gesoek en

ake is van
dik geblyk
en uit die
prof. Van
is ons sal
g nie. Ons
is duide-
rferwende

niseer die
er te soek
ptree, dan
maar min
eld vra na
samentlike

erkeerd is
verkeerd."
die hoderf

te se: „Ek
mee”. Om
n te open-

saam en
rk ook al,
rdie Bond

rganisatie-
s moet nie

ir is nog
rklike on-

t, en besef
teljies ons

andag op-
nder vaste
ense in die
te wees.

die Kalvi-
g ons dan,
nie teleur-

bestrijding
n geheime
keljike on-

e Calvinist

tot stand

geluk mee.
t kongres-
voorzitter,

ongres met

os van die
s. Die kon-
uit tot die
lag bepaal
eniging be-

beers moet word. Dit het verder 'n bestuur gekies, wat behalve uitvoering te gee aan sekere kongresbesluite, ook in ontwerpvorm die statute en program van aksie sou opstel. Dit is gedoen.

„Vergun my om by die opening van hierdie kongres 'n paar opmerkings te maak, ten einde misverstand uit die weg te ruim.

„Die oprigting van die Bond beteken nie die stigting van 'n nuwe politieke party nie. As dit die bedoeling was, dan sou diegene van ons wat aan politieke partye behoort en wat daadwerklik optree om hierdie Bond in die lewe te roep, verraad pleeg teenoor ons partye, tensy ons eers duidelik te kenne gegee het dat ons ons van ons voormalige partyverband losmaak.

„Ek mag dit egter nie ontveins nie dat die totstandkoming van hierdie organisasie 'n verklaring is dat daar by 'n aansienlike gedeelte van ons volk 'n gevoel bestaan dat die bestaande politieke partye veral in een opsig mank gaan. Daar word nie in die praktyk genoeg rekening gehou met die roeping van die staat om op te tree as dienaar van God nie. In die partystryd speel opportuniste al meer en meer die hoofrol en die groot beginsels deur Gods Woord vir die breër terrein van die volkslewe neergelê, word al meer en meer uit die oog verloor.

„Die wanbegrip van volksoewereiniteit lei tot staatsverafgoding en die gevolglike staatsbemoediging ondermyn die Christelike karakter van ons volk.

„Ek hoef maar net te wys hoe die staat geweld pleeg teenoor die roeping van die ouer met betrekking tot die opvoeding van die kinders.

„Die onderwyser het vandaag in hoofsaak met die staatsdepartement te doen en daar bestaan gevaar dat, soos ons op onverkliklike wyse in die Vrystaat die laaste paar maande gesien het: die onderwysverenigings in stellose vakverenigings sal ontaard, wat hulle uiteindelik net met lone en werkure gaan besig hou.

„Die geestelike, idealistiese element word dood gemaak, omdat die kontak met die luiagesin en die ouerlike roeping nie meer tot sy reg kom nie. Ons volk word sosialisties. Die staat moet alles dra. Die ou stoere karakter van die Afrikaner wat selfstandig en moedig die storms van die tyd die hoof bied, gaan verlore.

„Die oprigting van die G. N. Bond is dus 'n poging om die deel van ons volk wat nog ontsag het vir Gods Woord en wat sterk voel vir die godsdienstige tradities van die Afrikaner, te organiseer ten einde die bestaande politieke partye te bearbei en die volk voor te lig omtrent die eise van die goddelike openbaring vir die breër terrein van die volkslewe.

„Die Christelik-Nasionale Bond is dus nie 'n kerklike party nie. Dit is ook nie 'n poging om die werk van die kerk te doen nie. Dit beoog 'n samewerking, wat binne die geslote mure van kerkverband onmoontlik is. Dit tree op met 'n program van aksie wat die kerk as sodanig buite sy gewone funksie moet beskou. Ek moet weer met nadruk daarop wys dat ons beginselprogram die woord Calvinisme nie in eng-kerklike sin gebruik nie. Sommige predikante skyn te dink, dat omdat daar nie die wedersydse erkenning tussen die Geref. en Nederduits Geref. Kerke vandaag bestaan nie, sodat 'n mens van susterkerke kan praat nie, daarom is dit nie moontlik vir lede van die twee kerke om aan een en dieselfde bond te behoort, wat op Calvinistiese grondslag berus nie. Dit sou alleen die geval wees as ons van Calvinisme in kerklike sin praat.

„Ek meen dat dit reeds op oorvloedige wyse van tevore aangetoon is dat daar 'n broë Calvinistiese grondslag is, 'n wêreldbeskouing wat berus op die soewereiniteit van God oor alles wat bestaan, met die daarvan afgeleide soewereiniteit in eie kring, wat dit wel moontlik maak vir Christene om op hierdie terrein 'n verenigde front te toon, al is dit nog onmoontlik binne die mure van die kerk. En laat my dit hierby voeg.

Dit is nie onmoontlik dat waar ons op hierdie breër terrein mekaar as wapenbroers leer ken het dit ook daartoe aanleiding mag gee dat daar uiteindelik op kerklik gebied toenadering mag kom nie.

„Die taak wat die Bond hom dus ten doel stel, is om die beginsels van Gods Woord vir staat en maatskappy te beklemtoon, om ons volk te laat groei en van krag tot krag te laat voortgaan in die rigting wat die geskiedenis van Hugenoot en Voortrekker aanwys. Hier moet die hoof-nadruk geleë word. Die vraag wat die Bond hom sal vra, sal in die eerste plaas wees, hoe raak dit die puriteinse volkskarakter wat, soos die geskiedenis ons leer, 'n vereiste is vir die groei en bloei van die Calvinistiese wêreldbeskouing; hoe moet ons optree om ons volk te vrywaar van gevaarlike ondermyning deur vreemde invloede?

Dat is duidelike, kloekke taal.

Het Congres stelde vervolgens het onderwerp „Onderwys” aan de orde.

Zoo staan dan de Afrikaansche Calvinisten aan de spits.

De de Haan Jr naar onze Synode.

In „The Banner” lezen we, dat Ds J. de Haan Jr van Grand Rapids, Mich., in plaats van den primus Dr H. P. de Jong, naar onze Synode komt.

Den 28sten Juli zou hij met zijn vrouw Amerika vertalen om een zestal weken in Europa te vertoeven.

Varia Americana.

„Onze Toekomst” bevat het volgende gemengd nieuws, dat ook vele onzer lezers zal interesseeren:

Deze bulletin kondigt ook aan een nieuw boek van Dr Vos. Het gaat over Pauline Eschatology, dat is, de leer der laatste dingen volgens Paulus' beschrijvingen. Het boek telt 319 bladzijden. Hier volgen overtaald de kopstukken van de hoofdstukken: The Structure of Pauline Eschatology, The Interaction between Eschatology and Soteriology, The Religious and Ethical Motivation of Paul's Eschatology, The Coming of

the Lord and its Precursors, The Man of Sin, The Resurrection, Alleged Development in Paul's Teaching on the Resurrection, The Resurrection Change, The Extent of the Resurrection, The Question of Chiliasm, in Paul, The Judgment, The Eternal State. Een kostelijke rij van onderwerpen. En zoo actueel! Hier is wat te halen! Het is een grootuighuis in den strijd van het Pre-, Post- en A-millennialisme. In elk geval, dit boek is een belangrijke bijdrage.

Ook maakt deze bulletin melding van de benoeming van Dr John E. Kuizenga als hoogleraar aan deze school. Hij zal den stoel bezetten van Apologetiek en Christelijke Ethiek. In dit stukje komt voor dat „Dr Kuizenga is widely known as a conservative Calvinistic theologian.”

De Stone Lectures voor het volgend jaar zullen uitgesproken worden door Wm. Hallock Jolinson, D.D., over het onderwerp, „Humanism and Theism.”

Men is voornemens een Missionair Museum te openen in Princeton. Zeer interessant lijkt het ons toe. Deze zaak staat denkkelijk onder bijzondere inspiratie van Dr S. Zwemer. Daar zijn dus zeer interessante zaken te Princeton.

Eén onzer Amerikaansche vrienden zond ons het boek van Dr Vos toe. Hartelijk dank!

We hopen er in ons blad een breede bespreking aan te wijden.

HEPP.

Arbeiderstoestanden in het verre Oosten.

Via andere bladen kreeg ik kennis van wat het „Nederlandsch Zendingsblad” over de arbeiderstoestanden in het verre Oosten schreef.

Eenigen tijd geleden stond het onderstaande stukje in een vakblad in China:

„De winsten van de... fabriek bedroegen weer meer dan 1.000.000 dollar. De laatste twee jaren heeft de fabriek dag en nacht bijna onafgebroken doorgewerkt. Het aantal arbeidskrachten bedraagt 2500 en de dagloonen zijn als volgt:

Een man 15—25 cent (Amerikaansche ct., dus 37½—62½ Holl. ct.)

Een vrouw 10—15 ct. = 25—37½ Holl. ct.

Een jongen (omstreeks 15 jaar) 10—15 cent.

Een meisje (omstreeks 15 jaar) 5—10 cent.

Een kleine jongen (omstreeks 10 jaar) 5—10 cent.

Een klein meisje (omstreeks 10 jaar) 3½—5 cent.

De werkuren zijn van 5.30 'smorgens tot 5.30 's avonds, en van 5.30 's avonds tot 5.30 'smorgens. In de fabriek worden geen maaltijden verschaft. Het is duidelijk, dat de... fabriek in buitengewoon gunstige omstandigheden verkeert met een overvloedigen toevoer van belachelijk goedkope werkkrachten en zonder hinderlijke sociale wetten. Het behoort ons dan ook niet te verbazen, dat de jaarlijkse winst reeds meermalen gelijk is geweest aan het geheele kapitaal.

Iemand, die in het Oosten reisde met het bepaalde doel de arbeiderstoestanden te bestudeeren, vertelt van haar bezoek aan een zijdefabriek in Shanghai. In een lange, smalle ruimte staan twee rijen tafels. Aan de eene zijde zitten Chineesche vrouwen, aan de andere staan kleine Chineesche meisjes. Op de tafels staan open ketels met heet water. De heele ruimte was vol damp, zóó, dat de brilleglazen besloegen. De vrouwen wonden de zijde van de cocons, die in het water dreeven en de meisjes moesten de nieuwe voorraden in het heete water zacht laten blijven, door ze voortdurend in beweging te houden. De bezoeker vroeg aan een klein meisje, hoe oud zij was. „Zeven jaar!” Daar de Chineezen anders rekenen dan wij, kan zij wel zes of vijf geweest zijn. Op een vraag naar het loon en de werkuren, vertelde de eigenaar, dat de vrouwen en kinderen om 5 uur 'smorgens kwamen en werkten tot... 7 uur 's avonds. De vrouwen kregen 20 cent (50 Holl. ct.), de kinderen 10 cent. Een kwartje, om veertien uur te staan! Wat de leeftijds grens voor de kinderen betreft, verklaarde de eigenaar, dat hij die niet had, maar dat hij al te jonge kinderen niet gebruikte kon.

Een commissie, die den kinderarbeid in Shanghai onderzocht, kwam tot de slotsom, dat deze toestanden in bijna alle fabrieken van Shanghai voorkomen. De aanvangsleeftijd wisselt met den aard van het werk, maar over het algemeen kan men zeggen, dat een kind zijn werk in de fabriek begint, „zoodra het eenige economische waarde voor den werkgever heeft.”

Wat moet er worden van kinderen wier dagen of nachten (want ook de kinderen werken bij de nachtploegen) onafgebroken in de fabriek worden doorgebracht? Natuurlijk is er veel tuberculose en een hoog sterftecijfer. Vele ongelukken komen voor, want ook voor de veiligheid worden geen maatregelen getroffen. Het is niet meer dan natuurlijk, dat die kinderen soms zóó moe zijn, dat zij inslapen, waar zij ook zijn, en dan door de vrijstaande machines worden gegrepen. Zelfs kindertjes van vijf jaar worden soms op deze wijze gedood. Is het wonder, dat, als zulke schepseltjes bij de nachtploeg moeten werken, zij te uitgeput raken om nog op het gevaar te kunnen letten?

Is het niet in-treurig?

De Zending, hoewel ze allereerst tot roeping heeft het evangelie te brengen, heeft ook hier een roeping.

Want het evangelie brengt verzachting, ook van de „sociale noodden”.

Gevaren der Psychoanalyse.

Langzamerhand gaat men inzien, welke geestelijke gevaren de psychoanalytische geneesmethode oplevert.

„De Stroom” vestigt de aandacht op een artikel in „Onder Eigen Vaandel” en schrijft:

In de jongste aflevering van „Onder eigen vaandel”, is inzonderheid op te merken het artikel, dat de heer F. J. van der Tak te Maastricht schrijft „Over psychoanalyse en Christendom” naar aanleiding van Runestam's gelijkkluidende boek. De schrijver waarschuwt hier van Christelijke zijde ernstig tegen de zijns inziens verkeerde richting, welke de psychoanalyse in het algemeen inslaat. „De psychiater”, aldus de heer van der Tak, „neemt beletsel voor fysieke en geestelijke gezondheid weg, maar bekommert zich niet om het geweten en zijn zedelijk-religieuze eischen. Zou het nu niet kunnen zijn, dat later in de gezonde dagen het teruggedrongen geweten krachtiger dan ooit te voorschijn komt, en het dan met den genezen patiënt erger wordt dan ooit te voren? Pfister zegt het toch rondweg. „De psychoanalyse bekommert zich in gecompliceerde gevallen voorloopig niet om het geweten, doch zoekt eenvoudig op wat de driften verhindert zich te uiten. Dit is de eenige uitweg om het heil der ziel te bevorderen”. De analytische zielzorg bevrijdt zoodoende van den eisch van het geweten, en nu kan de patiënt rustig genieten. De gewone gezondheid moge dan terugkomen, de geestelijke gezondheid is verre te zoeken en de religieus-zedelijke toekomst is donkerheid en duisternis. De psychoanalytist geeft den patiënt langs biologischen weg een gezondheid, die erger is dan de ziekte, oordeelt Runestam terecht, want het is beter en getuigt van een hooger en meer menschwaardig bestaan, dat wij lijden door nervositeit of angst, dan dat we aan onze driften maar toegeven en geen conflict kennen. Zulke gezondgemaakten dragen het stempel van geestelijken dood aan het voorhoofd. De kracht van den zedelijken ernst is toch weg, zij zijn geestelijk gekortwiek. De psychoanalyse beschouwt den mensch als een natuurverschijnsel, waarop men invloed kan uitoefenen, maar dat men niet verantwoordelijk kan stellen voor zijn daden. En juist de Christelijke ethiek en psychologie ziet in de persoonlijke verantwoordelijkheid het kenmerk van des menschen adeloom. Het biologisch monisme der psychiatrie en de Christelijke zielzorg zijn onverzoeulijk.”

Reeds dadelijk bij het bekend worden van die methode is er van positief-christelijke zijde tegen gewaarschuwd. Velen wilden er niet naar luisteren.

Men wees op de schitterende resultaten door de behandeling à la Freud verkregen.

Lijdenden hoorden de vraag tot zich richten: Wilt gij gezond worden?

Er is groote moed toe nodig om daarop met een bēstist „neen” te antwoorden, wanneer die genezing niet anders bereikt kan worden dan door eerst zijn menschwaardigheid weg te werpen.

Wat baat het een mensch of hij de gezondheid gewint en lijdt schade voor zijn ziel?

Stoffelijke en geestelijke hygiëne.

Trouwens, niet alleen Freud en zijn school stellen het lichamelijk wezijn boven het geestelijke.

Er zijn onderscheiden richtingen in de geneeskunde, welke zich hieraan schuldig maken, al zijn haar theorieën niet zoo stuitend.

In verband daarmee verdient opmerking wat Dr J. L. C. Wortman in zijn boek „De Ethica aan het Ziekbed” doet hooren.

Wij vonden in een bespreking van dit boek in „Christelijk Vrouwenleven” door Mej. J. H. Kuyper de volgende uitspraken van dezen oud-Geneesheer-Directeur:

„Wij leven in een tijd, dat de stoffelijke hygiëne hoogtij viert, zoowel de individueele als de sociale hygiëne.....

Het is zeer de vraag of onze tijd niet meer behoefte heeft aan geestelijke hygiëne en of het tegenwoordig geslacht niet meer lijdt aan gebrek aan ethisch waardebesef dan aan lichamelijke afwijkingen.”

Merkwaardige woorden uit de pen van iemand, die niet een onzer geestverwanten is.

Aan „medische ethiek” is nog weinig gedaan.

Vooral de Gereformeerde ethiek behoort hierin mee te spreken.

Hier is een veld van samenwerking tusschen den Gereformeerden theoloog en den Gereformeerden medicus.

Joodsche waardeering voor Jezus.

Als een belangwekkend verschijnsel van onzen tijd, dient aangemerkt, dat men van Joodsche zijde zooveel waardeerende belangstelling begint te toonen voor Jezus. Werd in Amerika niet het denkbeeld geoppard om heel de procedure, gelijk die door Kajafas werd geleid, te herzien?

Ook zal men zich herinneren, hoe kortgeleden de bekende Einstein zich met zeker enthousiasme over Jezus uitliet.

Thans is er verschenen een boek van een Joodschen hoogleraar, „Jesus von Nazareth”, naar aanleiding waarvan Prof. Dr D. Cohen in „De Groene Amsterdammer” een beschouwing houdt over het „Jodendom en Jezus”. Wij ontleenen daaraan het volgende:

Als kinderen vroegen wij elkander: „Wie was de grootste schilder? de grootste zeeheld?” En met trots antwoordden wij, als het een der onzen was. Later kwam de twijfel: „Kan één de grootste zijn? Overtrof hij niet den ander slechts in een enkele begaafdheid, maar is weer zijn mindere in ander opzicht?” Nu weten wij: in kunst en wetenschap is er geen absoluut overwicht, doch slechts verschil in geaardheid en talent. Zelfverheffing vindt er geen plaats.